

Kursinformationshäfte

Människan och Naturen HT 2014

Varmt välkomna till årets kursomgång! Människan och Naturen var den första kursen som gavs på CEMUS och i år är det därför 22 år sedan kursen startade! Vi som håller i årets kursomgång har sedan i våras arbetat med att planera och utforma en så spännande och engagerande kurs som möjligt.

Ni som blivit antagna kommer från olika fakulteter och institutioner. Somliga är inne på sitt första år vid universitetet medan andra går forskarutbildningar eller är yrkesverksamma. Det är delvis denna fantastiska blandning av studenter som ger kursen dess speciella prägel – tvärvetenskapligheten på föreläsningarna och i gruppdiskussionerna.

Vi ska i denna kurs belysa relationen mellan människa och natur ur varierande perspektiv och undersöka hur människan påverkar planeten i global skala. Vilka är de ekologiska, ekonomiska och sociala konsekvenserna av denna utveckling och hur drabbar den människan och naturen – ja livsförutsättningarna på jorden för alla arter – ur ett långsiktigt perspektiv? Vilka potentiella lösningar finns det?

Varje föreläsning blir unik! Till varje tillfälle har vi bjudit in olika sakkunniga personer och samhällsaktörer som kommer att föreläsa om just sitt specialområde och frågor de brinner för. Föreläsningarna varvas med seminarier och workshops där vi diskuterar olika inslag i kursen. Vi vill uppmuntra studentdeltagande och kritiskt tänkande – var frågvisa och forma er egen utbildning!

Varmt välkomna till kursen Människan och Naturen!

Jana Hilding och Malin Andersson,
Kursamanuenser

Kontakt

Uppsala universitet har många studenttjänster som alla finns samlade i Studentportalen. Här får du också viktig information om dina studier från dina lärare och institutioner. För att se all information måste du ha ett studentkonto. Besök www.studentportalen.uu.se

Support:

Studentportalen: helpdesk@uu.se, 018-471 78 90

(vard. kl 08.00-12.00 samt 13.00-16.30)

Studentkonto: support@student.uu.se, 018-471 22 22

(vard. kl 14.00-21.00, helg: 14.00-17.30)

Kursen kommer förutom Uppsala Universitets Studentportal även att använda sig av en egen kurshemsida. Här får du information om schema, examinationsuppgifter och annan viktig kursinformation. **Så håll koll på kurshemsidan!** Den hittar du på <http://CEMUSstudent.se/manniskanochnaturen/>

För kontakt med kursledningen nås vi enklast genom mail: mn@csduppsala.uu.se (i första hand)

Vi kan även nås på: malin.andersson@csduppsala.uu.se, jana.hilding@csduppsala.uu.se

Registrering och kursintroduktion

Måndagen den 1:a september kl 17.15 är det kursregistrering och kursintroduktion i sal 12:129 i Blåsenhus, von Kraemers Allé 1A. **Om du vill behålla din plats på kursen MÅSTE du närvara under registreringen den 1:a september, annars förlorar du din plats!** Om du inte har möjlighet att komma på registreringen men ändå vill behålla din plats på kursen **måste du skicka en annan person till registreringen för att registrera dig i din frånvaro.** Det räcker inte att meddela oss i förväg om att du vill behålla platsen. Detta på grund av att vi har många fler ansökningar än vi kan ta in studenter på kursen, så efter registreringen kommer vi ta in de som står på reservplats på eventuella lediga platser. **Undervisningen börjar sedan samma dag 18.15-20.00** i Eva Netzeliussalen, Blåsenhus, von Kraemers Allé 1A (se preliminärt schema).

CEMUS utbildningsmodell

CEMUS utbildning växte fram ur ett studentinitiativ på 1990-talet och har sedan dess varit ett av få ställen i världen där studenter har en aktiv roll i utformningen av högre utbildning.

Vår modell för universitetsutbildning är mångvetenskaplig och bygger på att studenter eller personer som nyss varit studenter anställs som projektledare med uppdraget att planera och genomföra en universitetskurs. En kursarbetsgrupp bestående av forskare och praktiker ger stöd i planeringsprocessen och garanterar utbildningens akademiska kvalitet.

Stommen i kurserna är föreläsningsserier där forskare och aktörer från olika akademiska discipliner och arbetsfält bjuds in att belysa frågor som rör hållbar utveckling från sina

specifika kunskaper och utgångspunkter. Vissa föreläsare är välkända inom sina områden och andra föreläsare är mindre kända men har valts på grund av sin pedagogiska förmåga eller på grund av sin erfarenhet från yrkeslivet. Ambitionen är att utforma ett schema som erbjuder både teoretiska och akademiska perspektiv såväl som möjligheten att direkt möta aktörer som verkar utanför universitetsvärlden.

CEMUS utbildning har som uppgift att stimulera till studier och fördjupade kunskaper i miljö- och utvecklingsfrågor och andra gränsöverskridande framtidsfrågor.

Kursupplägg

Kursen består av en föreläsningsserie som i början ger en introduktion till centrala begrepp och aktuella frågor och utmaningar inom hållbarhetsfältet. Sedan kommer kursen fokusera på olika teman såsom människans relation till djur, natursyner, matproduktion, energifrågor, miljögifter, etc. Detta är ämnen som kan verka vara långt ifrån varandra. Men diskussionstillfällena under kursens gång kommer hjälpa till att knyta ihop kursens olika teman och skapa samband. Kursens litteratur ligger också till grund för att skapa en helhet och en röd tråd genom kursmaterialet. Seminarier och workshops kommer hjälpa till att fördjupa och ställa nya frågor till det material som presenteras under föreläsningar och i kurslitteraturen.

Parallellt med föreläsningsserien löper ett arbete med en projektuppgift. Projektuppgiften kommer i stora drag gå ut på att du under kursens gång kommer att fördjupa dig i ett valfritt hållbarhetsproblem och utifrån detta genomföra en praktisk utmaning, vilken du sedan diskuterar, analyserar, och reflekterar om i text samt diskussion.

Under kursen kommer vi jobba med normkritisk pedagogik. Tillsammans med er studenter vill vi skapa en öppen och lärorik miljö där alla får synas och höras. Vi uppmuntrar alla till aktivt deltagande genom hela kursen.

Kursmål

Efter godkänd kurs ska en student som har läst Människan och naturen kunna:

- redogöra för och diskutera olika perspektiv på hållbar utveckling;
- uppvisa grundläggande kunskaper om orsakerna till och möjliga lösningar på ett antal hållbarhetsproblem;
- uppvisa förmåga att reflektera kring sin egen roll i hållbarhetsproblematiken;
- relatera sitt akademiska specialområde eller sina yrkesval till hållbarhetsproblematiken

Målen är brett formulerade och går naturligtvis att tolka på flera olika sätt, men för dig som student ger de ändå en bra översikt över vad du förväntas lära dig under kursen. Utöver de formella kursmålen hoppas vi också att kursen ska bidra till att du finner ett personligt förhållningssätt till miljö- och utvecklingsproblematiken. Vi hoppas även att du genom kursen kommer utveckla ditt kritiska tänkande, precis som alla kurser vid universitetet ska bidra till.

Litteratur

Kursens huvudbok är:

- Forsberg, B, (2012) Omställningens tid: tillväxtens slut och jakten på en hållbar framtid. Stockholm: Karneval förlag. ISBN: 978-91-85703-62-03

Huvudboken kommer du att läsa från kursstart fram till den 20 oktober.

Du kommer också läsa ytterligare en kursbok som du väljer utifrån en sammanställd boklista (delas ut av kursledningen senare). Den valbara boken är av mer fördjupande karaktär och ska användas till ditt projekt.

Böckerna köps med fördel genom nätbokhandlar såsom adlibris.com eller bokus.com. De går även att köpa på Studentbokhandeln eller låna på bibliotek.

Kurslitteraturen består även av ett artikelkompendium med artiklar som är knutna till teman som behandlas under kursens gång. Kompendiet kommer att finnas tillgängligt digitalt på kurshemsidan från kursstart och kommer att uppdateras kontinuerligt.

Kursböckerna går även att läsas på plats i CEMUS studentbibliotek på Villavägen 16.

Examination

För att på bästa sätt förstå de komplexa frågor som tas upp på kursen krävs diskussion och reflektion i grupp. Därför är det obligatorisk närvaro på föreläsningar och seminarier.

Examinerande moment är:

- Genomförande av en projektuppgift (instruktioner delas ut under kursens gång)
- Genom förberedelse inför och/eller uppgifter efter, samt aktivt deltagande på kursens fyra (4) seminarier och workshops. Inkluderande presentation av projektet.
- Minst 75 % närvaro på föreläsningar.

I kursen har vi betygsskalan U – G. För att uppnå betyget G måste du ha samtliga uppgifter godkända.

Kursledning och arbetsgrupp

Kursledning

Jana Hilding har tidigare arbetat som frilansjournalist och har bl.a. läst kurser i statsvetenskap på Försvarshögskolan och Folke Bernadotteakademien samt kurser i kemi på Stockholms universitet. De senaste fem åren har hon på deltid arbetat med undervisning i bioteknik på Vetenskapens hus och läste kursen Hållbar utveckling - värderingar, världsbilder och visioner på Cemus VT 2014.

Malin Andersson har en kandidatexamen i engelska från Språkvetarprogrammet på Uppsala Universitet med utvecklingsstudier som biämne. Hon har gjort ett utbytesår i USA på University of Oregon och har läst kurser inom bl.a. hållbar utveckling, miljövetenskap och antropologi. Hon har även läst kurserna Climate Change Leadership, Actors & Strategies for change och Sustainable Design på Cemus och har varit kursamans för kursen Hållbar utveckling - värderingar, världsbilder och visioner på Cemus VT 2014.

Arbetsgruppen

Arbetsgruppen ansvarar för kursens vetenskapliga kvalitet, litteratur, examination och utformning. Kursledningen ingår även i arbetsgruppen. Den består av:

Karin Östman Modig var amanuens för kursen 2013. Hon har främst läst konstvetenskap och etnologi men även flera kurser i till exempel idéhistoria, textilvetenskap och hållbar utveckling. Var själv student på CEMUS under hösten 2006 och läste då bland annat Människan och Naturen. Har jobbat med kurserna Människan och Naturen, Hållbar utveckling A, Global Miljöhistoria och Människan och Naturen på distans (som går under vårterminen). Nu jobbar Karin på Folkuniversitetet och med Framtidsakademien.

Daniel Mossberg arbetar som studierektor på CEMUS och har en bakgrund i bl.a. antropologi. daniel.mossberg@csduppsala.uu.se

Sara Andersson jobbar med pedagogisk utveckling på CEMUS. Hon har en bakgrund inom nationalekonomi. Sara har tidigare arbetat med kursen Hållbar utveckling A vid CEMUS och arbetar nu med Hållbar utveckling B. Hon är även koordinator för CEMUS FORUM. sara.andersson@csduppsala.uu.se

Isak Stoddard arbetar som utbildningssamordnare på CEMUS. Isak är utbildad till Civilingenjör i teknisk fysik med inriktning mot systemteknik och energisystem. Examensarbetet utfördes på Java i Indonesien och gick ut på att utveckla småskaliga biogassystem i nära samarbete med två lokala organisationer och lokalbefolkningen. isak.stoddard@csduppsala.uu.se

Kajsa Kramming är doktorand vid kulturgeografiska institutionen på Uppsala universitet. Hon har bland annat studerat gymnasieelevers presentationer av relationer mellan miljö och människor. Hon är även utbildad gymnasielärare och arbetar med ESD (education for sustainable development).

Kasper Englund var student på Människan och naturen hösten 2013.

Mer om CEMUS Utbildning

Sedan 1 januari 2007 är CEMUS en del av Uppsala centrum för hållbar utveckling (CSD-Uppsala) vid Uppsala universitet och SLU Uppsala, med fokus på tvärvetenskapliga miljö- och utvecklingsstudier.

CEMUS leds av ett programråd som består av representanter från SLU Uppsala, universitets samtliga fakulteter, samt studenter. För den praktiska ledningen av verksamheten ansvarar en programdirektör och en ledningsgrupp. CEMUS har ca 25 anställda, de flesta är studenter som är anställda som amanuenser. De utformar och driver CEMUS kurser på grund- och avancerad nivå i nära samarbete med välmeriterade lärare och forskare vid Uppsalas två universitet och med höga pedagogiska ambitioner.

Utbildning

CEMUS har sedan starten bedrivit universitetsutbildning med målsättningen att bidra till fördjupad kunskap och förståelse för världens hållbarhetsfrågor. Detta fordrar nytänkande pedagogiska metoder och tvärvetenskapliga angreppssätt. Sedan starten har kurserna därför drivits av studenter med stöd av arbetsgrupper bestående av lärare och forskare från Uppsalas båda universitet.

CEMUS utgångspunkter och angreppssätt sammanfaller med vad som idag brukar kallas 'utbildning för hållbar utveckling'. Genom demokratiska, verklighetsbaserade och ämnesövergripande arbetsmetoder stimulerar utbildningen till kritiskt tänkande, ansvarstagande och engagemang i frågor kring hållbar utveckling.

Kurserna fungerar som komplement till universitetens specialiserade utbildningar och kursutbudet utvecklas kontinuerligt efter den aktuella samhällsdebatten och studenternas efterfrågan. Totalt har närmare 4 000 grundutbildningsstudenter examinerats från någon av de många olika 7,5 - 30 poängs kurser som hittills getts vid CEMUS.

2012 firade CEMUS 20 år sedan starten 1992 och detta firades tillsammans med studenter.

CEMUS kurser under läsåret 2014:

Höstterminen 2014

- Global Sustainability Studies, 30 hp
- Global Challenges & Sustainable Futures, 7.5 hp
- Critical Perspectives on Sustainable Development in Sweden, 7.5 hp
- The Global Economy – Environment, Development and Globalization, 15 hp
- Sustainable Development - Project Management and Communication, 15 hp
- Hållbar Utveckling A, 30 hp
- Människan och naturen, 7.5 hp
- Global miljöhistoria, 7.5 hp
- Klimatet, energin och det moderna samhället, 7.5 hp
- Worldviews and Visions, a Seminar Series (part of the Master program for Sustainable Development – only open to students from the program), 5 hp (ECTS)
- Introduction to Interdisciplinary Science (part of the Master program for Sustainable Development – only open to students from the program), 5hp (ECTS)
- Current Themes and Debates in Global Environmental History (part of the Master program in Global Environmental History – only open to students from the program) 7.5 hp (ECTS)

Vårterminen 2015

- Applied Sustainability Science Course Package, 30 hp
- Actors and Strategies for Change – Towards Global Sustainabilities, 7.5 hp
- Sustainable Design – Ecology, Culture and Human Built Worlds, 7.5 hp
- Climate Change Leadership – Power, Politics and Culture, 15 hp
- Sustainable Development - Project Management and Communication, 15 hp
- Hållbar utveckling B, 30 hp
- Livsfilosofi och det moderna samhället, 7.5 hp
- Teknik, makt och mänsklighetens framtid, 7.5 hp
- Hållbar utveckling – värderingar, världsbilder och visioner, 15 hp
- Worldviews and Discourses, a Seminar Series (part of the Master program for Sustainable Development – only open to students from the program), 5 hp (ECTS)

Sommarterminen 2015

- Urban Agriculture – Permaculture and Local Food Systems, 7.5 hp

CEMUS FORUM

CEMUS utgör också ett forum för studenter, föreningsaktiva, forskare, yrkesverksamma och andra med intresse för frågor som rör hållbar utveckling. Här finns utrymme för ett brett spektrum av olika sorters möten och verksamheter. Om du vill veta mer om CEMUS forum, kan du besöka hemsidan: <http://csduppsala.se/forum/CEMUS-forum/>

CEMUS doktorandforum (Cefo)

Sedan några år har CEMUS också utvecklat ett tvärvetenskapligt doktorandforum, Cefo, för Uppsala universitets och SLU:s doktorander. Cefos verksamhet centreras kring doktorandseminariet och fokuserar liksom övriga CEMUS på miljö- och utvecklingsfrågor. Förutom doktorandseminariet utvecklar och driver Cefo också doktorandkurser, erbjuder biträdande handledare, anordnar utrikes studieresor och ger möjligheter för finansiering av forskningsresor. Cefo utvecklar också internationella nätverk av doktorander och forskare och satsar på att bredda verksamheten med större forskningsprojekt.

CEMUS Rötter

CEMUS Rötter är CEMUS studentorganisation. Genom att vara med i CEMUS Rötter kan du delta i olika projekt och grupper som arbetar för hållbar utveckling. CEMUS Rötter driver och väcker frågor som rör CEMUS framtida verksamhet, organiserar seminarier och mycket mer. På Project Café den 11:e september 16.15-18.00 i CEMUS Library/Lab/Lunge kan du få mer information om detta och möjlighet att gå med i olika projekt och grupper.

Praktisk information

CEMUS Library/Lab/Lounge är öppet mellan 9 och 15.30 måndag-fredag. Vill du sitta i biblioteket under andra tider på dygnet kan du skaffa ett passerkort. Passerkort får man i tryckeriet på Geocentrum.

I CEMUS Library/Lab/Lounge finner du miljö- och utvecklingsrelaterad litteratur och aktuella tidsskrifter. Här kan du också läsa i referensexemplar av kurslitteraturen.

Du kan använda våra lokaler för öppna möten, seminarier, filmvisning, föredrag mm. Maila info@csduppsala.uu.se för mer information.

Nyhetsbrev

Vill du ha senaste nytt i din inbox? Skriv upp dig på utskickslistan för CEMUS nyhetsbrev på: www.CEMUS.uu.se/CEMUSnewsletter

Mer information om oss hittar du via: www.csduppsala.uu.se/CEMUS eller www.CEMUSstudent.se

CEMUS finns också på FACEBOOK och Twitter:

<http://www.facebook.com/CEMUScsduppsala>

<http://twitter.com/CEMUSCSDUPPSALA>